

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - **17072455**
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

20 Ekim 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa KEMAL
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

KONYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALİ YÜKSEL'İN
TBMM 7/43501 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/43501

GK 165

SORULAR

İzmir Körfezi'nde yaşanan balık ölümleri ve çevresel tahribat sonrası çözüm maksadıyla başlatıldığı belirtilen pilot ölçekli kil uygulamasına ilişkin Bakanlığınız tarafından İzmir Büyükşehir Belediyesine gönderilen resmi yazıda, uygulamanın bilimsel sınırların dışına taşındığı, izin alınmadan farklı noktalarda aylar boyunca ciddi miktarda kil döküldüğü ve bu genişletmenin bilimsel dayanağının bulunmadığının açıkça ifade edildiği görülmektedir.

Kamuoyuna yansıyan bu resmi yazı, İzmir Körfezi gibi son derece hassas bir ekosistemde bilimsel raporlar tamamlanmadan ve gerekli izin süreçleri netleşmeden işlem yapıldığı yönünde ciddi kaygılar doğurmuştur. Körfezin korunması gerekirken, müdahalenin çevresel etkilerinin dahi net olarak ortaya konulamamış olması kamu vicdanını rahatsız etmektedir.

Bu Bağlamda;

- 1- İzmir Körfezi'nde gerçekleştirilen kil uygulaması için Bakanlığınız tarafından verilen izin hangi tarih ve hangi kapsamda düzenlenmiştir?
- 2- Resmi yazıda belirtildiği üzere, pilot uygulama alanının izin dışında genişletildiği tespiti doğru mudur?
- 3- İzin verilen alan dışında toplam kaç ton kil dökümü yapılmıştır?
- 4- Bu uygulamanın körfezdeki su kalitesi, oksijen seviyesi, bentik hayat ve deniz canlıları üzerindeki etkilerine ilişkin bilimsel rapor tamamlanmış mıdır?
- 5- Yazıda eksik olduğu belirtilen üniversite öncülüğündeki akademik rapor Bakanlığınıza sunulmuş mudur?
- 6- İzin dışı uygulama nedeniyle İzmir Büyükşehir Belediyesi veya ilgili iştirakler hakkında herhangi bir idari işlem ya da cezai yaptırım başlatılmış mıdır?
- 7- Bakanlığınız, benzer çevresel müdahalelerde bilimsel denetimi güçlendirmeye yönelik yeni bir düzenleme hazırlamakta mıdır?
- 8- 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında hangi kurum veya kişiler hakkında işlemler yapılmış mıdır?
- 9- İzmir körfezinden şu anda İBB tarafından çamur çıkarma işlemi yapılmaktadır. Bu izni Bakanlık olarak siz mi verdiniz?

CEVAPLAR

İzmir İç Körfezi'nde 2024 yılında balık ölümleri yaşanmış ve buna istinaden Bakanlığımızca (Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) yapılan çalışmalarda su kalitesinde olumsuz yönde değişiklikler tespit edilmiştir. Özellikle su sıcaklığındaki artış, oksijen seviyesindeki düşüş ve kirlilik kaynaklı faktörlerin balık ölümlerine yol açtığı değerlendirilmiştir

İzmir İç Körfezi'nde yaşanan çevre kirliliği ile mücadelede gereken adımları atmak üzere Bakanlığımız koordinasyonunda akademisyenler, ilgili belediye başkanları, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları (STK) ve oda temsilcilerinin katılımıyla 5 Eylül 2024 tarihinde İzmir İktisat Kongre Merkezi'nde İzmir Körfezi Koordinasyon Kurulu toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Toplantının sonucu olarak bölgede çevre kirliliğinin giderilmesi için acil eylem planının hazırlanmıştır. Bölgedeki üniversiteler başta olmak üzere konusunda uzman 35 bilim insanının katılımı ile "İzmir Körfezi Bilim Kurulu" oluşturulmuştur.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından balık ölümlerini önlemek üzere dünya örneklerinin araştırıldığı, dünyada kullanılan uygulamalardan;

- Uydu görüntüleri üzerinden uzaktan algılama alg takip sistemi ile günlük alg takibi yapılmak suretiyle deniz yüzeyinde (40 ton/km) kil uygulanarak alglerin çöktürülmesi,
- Ultrasonik cihazlarla mavi yeşil alglerin yüksek ses frekansı ile azaltılması,
- Hava bariyeri ile özellikle sirkülasyonun olmadığı Bayraklı Sahili'nde su hava sütunu oluşturarak alg patlamasının yayılmasına engel olunması,

uygulamalarının tecrübe edilmesinin planlandığı belirtilerek, bunlara ilişkin Bakanlığımız görüşünün bildirilmesi talep edilmiştir.

Söz konusu yöntemler Bilim Kurulu üyelerinin görüşlerine sunulmuş, Bilim Kurulu üyelerinden bazılarının görüşü; önerilen yöntemler arasında yer alan kil uygulamasının deniz ortamında kullanımına yönelik yeterli literatür ve uygulama çalışmasının bulunmadığı, bahse konu kil uygulamasının etkilerini değerlendirebilmek için bir üniversite öncülüğünde pilot ölçekte akademik bir çalışma yapılabileceği yönünde olmuştur. Bu kapsamda küçük bir alanda üniversite eşliğinde olacak şekilde pilot ölçekte uygulama yapılması için izin verilmiştir.

Uygulama alanı genişletilmesi ile ilgili Bakanlığımızdan verilmiş herhangi bir izin bulunmamaktadır.

Deniz ve kıyı alanları ile nehir ağızlarında gerçekleştirilen dip tarama faaliyetlerinin çevresel yönetimi "Dip Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği (Yönetmelik) " çerçevesinde yürütülmektedir. Akabinde konu ile ilgili izin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca verilmektedir.

Söz konusu Yönetmelik kapsamında İzmir Körfezi'nde gerçekleştirilen dip tarama faaliyeti için hazırlanmış olan çevresel yönetim planı uyarınca Bakanlığımız tarafından

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na Uygunluk Belgesi verilmiş olup, bahse konu tarama faaliyeti bu çerçevede yapılmaktadır.

Soru önergesine konu yazımızda da belirtildiği şekilde geniş alanda kil uygulanmasına ilişkin izahat ve uygulanan kilin körfeze olan çevresel etkilerine dair bilimsel rapor istenmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımıza bir rapor sunulmuş olup, raporda önemli eksiklikler tespit edildiğinden raporun revize edilerek yeniden gönderilmesi istenmiştir.

Konuya ilişkin süreç tamamlandığında, 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında gerekli işlemler tesis edilecektir.